

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

4083
26 ΑΠΡ. 2013

Αθήνα, 3 Απριλίου 2013

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΘΕΜΑ: «Ρυθμίσεις νόμου 4093/2012 (Φ.Ε.Κ. 222/Α'/12.12.2012) σχετικά με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων και συνάρτησή τους με το περιθώριο κέρδους των σημείων λιανικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων. Λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου σας σχετικά με τα σημεία λιανικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων».

.....

Προς : Το Υπουργείο Οικονομικών

- Τον αξιότιμο Υπουργό Οικονομικών, κ.Στουρνάρα
- Τον αξιότιμο αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, κ.Σταϊκούρα
- Τον αξιότιμο Υφυπουργό Οικονομικών, κ. Μαυραγάνη

Κοινοποίηση

- 1) Τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο της Δημοκρατίας
- 2) Τον αξιότιμο κ. Πρωθυπουργό
- 3) Τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς.
- 4) Τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού κινήματος
- 5) Τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο της Δημοκρατικής Αριστεράς
- 6) Τον αξιότιμο κ. γ.γ της Χρυσής Αυγής
- 7) Τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο των Ανεξάρτητων Ελλήνων
- 8) Την αξιότιμη κ. γ.γ του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος
- 9) Ελληνικό κοινοβούλιο

Εισαγωγή:

Με τον εν θέματι Νόμο, το Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζει με προσήλωση τις διαδοχικές αναπροσαρμογές των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης καπνού με αποκλειστικά δημοσιονομικά και εισπρακτικά κριτήρια, παραγνωρίζοντας τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις του στην παραγωγή και τη χονδρική και λιανική διάθεση καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

Στο παρόν διατυπώνονται με έμφαση οι παραπάνω επιπτώσεις και κατατίθενται τεκμηριωμένες οι προτάσεις μας.

Η ρύθμιση του Ν. 4093/2012:

Με την παρ. 2 της υποπαραγράφου Ε3 του Ν. 4093/2012 ορίζονται τα εξής:

2. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 96 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης των βιομηχανοποιημένων καπνών:

α) προκειμένου για τα τσιγάρα, αποτελείται από ένα πάγιο στοιχείο (πάγιος φόρος) που ορίζεται σε ποσό εκφρασμένο σε ευρώ ανά μονάδα προϊόντος και από ένα αναλογικό στοιχείο (αναλογικός φόρος) που ορίζεται σε ποσοστό επί της κατά μονάδα προϊόντος τιμής λιανικής πώλησης αυτών,

β) προκειμένου για το λεπτοκομμένο καπνό για την κατασκευή χειροποίητων τσιγάρων και τα άλλα καπνά για κάπνισμα ορίζεται σε ποσό εκφρασμένο σε ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους και

γ) προκειμένου για τα πούρα και τα πουράκια σε ποσοστό επί της κατά χιλιόγραμμο τιμής λιανικής πώλησης αυτών.»

β. Το άρθρο 97 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 97

Βάση υπολογισμού και συντελεστές του φόρου

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στα βιομηχανοποιημένα καπνά υπολογίζεται ως εξής:

1. Στα τσιγάρα και τα προϊόντα που εξομοιώνονται με αυτά ο ειδικός φόρος κατανάλωσης διαρθρώνεται:

- α) σε ένα πάγιο φόρο ο οποίος επιβάλλεται ανά μονάδα προϊόντος, το ποσό του οποίου είναι 80 ευρώ ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι το ίδιο για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων, και
- β) σε έναν αναλογικό φόρο, ο συντελεστής του οποίου είναι 20% και υπολογίζεται στην τιμή λιανικής πώλησης χιλίων (1.000) τεμαχίων τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι ο ίδιος για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων.

Το συνολικό ποσό του ειδικού φόρου κατανάλωσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α' και β' δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 115 ευρώ ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα).

2. Στα πούρα ή στα πουράκια ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται σε ποσοστό 34% επί της κατά χιλιόγραμμο τιμής λιανικής πώλησής τους.

3. Στο λεπτοκομμένο καπνό, ο οποίος προορίζεται για την κατασκευή χειροποίητων τσιγάρων, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.

4. Στα άλλα καπνά για κάπνισμα, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.

5. Για τα τσιγάρα, τα πούρα και πουράκια που παράγο-

νται κατόπιν ειδικής παραγγελίας και δεν προορίζονται για εμπορία, καθώς και τα όμοια προϊόντα που διατίθενται δωρεάν για σκοπούς έρευνας αγοράς, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, συσκευασμένα σε λευκά πακέτα χωρίς ενδείξεις και τιμή λιανικής πώλησης, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται στην ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων της επιχείρησης που τα παράγει ή τα διαθέτει στην αγορά, εκτός αν έχει συμφωνηθεί μεγαλύτερη τιμή.

6. Για τα τσιγάρα, τα πούρα και πουράκια που αποτελούν αντικείμενο λαθρεμπορίας και δεν έχει καθοριστεί η τιμή λιανικής πώλησης αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντα Κώδικα, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται, προκειμένου για τσιγάρα στη σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 και ισχύει κάθε φορά, προσαυξημένη κατά δέκα τοις εκατό (10%), και για τα πούρα και τα πουράκια στην ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων που κυκλοφορούν στο εσωτερικό της χώρας.

ιακινούνται υπό καθεστώς αναστολής και δεν έχει καθοριστεί η τιμή λιανικής πώλησης αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντα Κώδικα, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται, για τους σκοπούς της παραγράφου 6 του άρθρου 112, προκειμένου για τσιγάρα στη σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 και ισχύει κάθε φορά και για τα πούρα και τα πουράκια στην ανώτατη τιμή λιανικής πώλησης των ομοειδών προϊόντων που

κυκλοφορούν στο εσωτερικό της χώρας.»

8. Η σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης των τσιγάρων υπολογίζεται, σύμφωνα με τα στοιχεία φορολογίας που είναι γνωστά κατά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, με αναγωγή στη συνολική αξία όλων των τσιγάρων που τίθενται σε ανάλωση, βάσει της λιανικής τιμής πώλησης, περιλαμβανομένων όλων των φόρων, διαιρούμενη δια της συνολικής ποσότητας των τσιγάρων που τίθενται σε ανάλωση.

Η σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης των τσιγάρων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών βάσει των δεδομένων που αφορούν τις συνολικές ποσότητες που τέθηκαν σε ανάλωση κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και η έναρξη εφαρμογής της ορίζεται μεταξύ 1ης και 31ης Ιανουαρίου κάθε έτους.»

γ. Το άρθρο 98 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 98

Βάση υπολογισμού του φόρου μικροποσοτήτων

βιομηχανοποιημένων καπνών για ατομική χρήση

«1. Ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) των βιομηχανοποιημένων καπνών που κατέχονται από ιδιώτες και εισάγονται από τρίτες χώρες, αποκλειστικά για ατομική χρήση του προσώπου που τα κατέχει, σε ποσότητα μεγαλύτερη από εκείνη που επιτρέπεται ατελώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από χίλια (1.000) τεμάχια, προκειμένου για τσιγάρα ή 500 γραμμάρια μικτού βάρους, προκειμένου για τα λοιπά προϊόντα, υπολογίζεται για τα τσιγάρα και τα πούρα και πουράκια με βάση πλασματικές τιμές

λιανικής πώλησης που καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι πλασματικές τιμές λιανικής πώλησης για τα τσιγάρα, τα πούρα και τα πουράκια που παραλαμβάνονται στο εσωτερικό της χώρας με ταχυδρομικά δέματα, για αποκλειστική χρήση των παραληπτών τους και σε ποσότητες μέχρι αυτές που αναγράφονται στην πρώτη παράγραφο.»

3. Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου Ε.3. αρχίζει από την κατάθεση του σχεδίου νόμου στη Βουλή.»

Με την παραπάνω ρύθμιση υιοθετήθηκαν άκριτα απόψεις μερίδας της καπνοβιομηχανίας, κατά τις οποίες η κλιμάκωση του παγίου στοιχείου του ειδικού φόρου κατανάλωσης και του ελάχιστου φόρου σε συνδυασμό με την αποκλιμάκωση του αναλογικού στοιχείου του ίδιου φόρου θα βελτίωναν τα έσοδα της Πολιτείας και θα αποκαθιστούσαν την κατάρρευση των εσόδων του λιανεμπορίου.

Επί της ουσίας, η παραπάνω ρύθμιση πέτυχε μόνο α) την αποκλιμάκωση των τιμών των σημάτων καπνοβιομηχανικών προϊόντων που υπερέβαιναν ανά πακέτο τα 3,60 ΕΥΡΩ, β) την αύξηση των τιμών των καπνοβιομηχανικών προϊόντων με λιανική τιμή ανά πακέτο κάτω των 3,60 ΕΥΡΩ με σκοπό μόνο την ενσωμάτωση της αύξησης του φόρου και χωρίς αύξηση της αποφορολογημένης αξίας, γ) την αναστάτωση της αγοράς από την αναδρομική εφαρμογή, καθώς από κατάθεσης μέχρι εφαρμογής του νόμου διετέθησαν σήματα με δυσανάλογη φορολογική επιβάρυνση στις παλιές τιμές και εις βάρος της αποφορολογημένης αξίας, δ) την καταρράκωση των εσόδων του λιανεμπορίου, ε) την έξαρση της λαθρεμπορίας στο 1/3 σχεδόν του κύκλου εργασιών του νομίμου εμπορίου στ) την κλιμάκωση των τιμών του λεπτοκομμένου καπνού για στριφτά τσιγάρα με ανάλογη απομείωση της αποφορολογημένης αξίας του και αντίστοιχη μείωση

των κερδών από τη διάθεσή του, και ζ) τη σύγκλιση των τιμών στον άξονα των 3,60 ΕΥΡΩ ανά πακέτο χωρίς καμία ωφέλεια για τα έσοδα της πολιτείας και την αθέμιτη εξυπηρέτηση της ανταγωνιστικότητας συγκεκριμένων σημάτων σε βάρος άλλων.

Υπενθυμίζουμε τα εξής:

- 1) Από το έτος 2009, η γεωμετρική και αντιστρόφως ανάλογη των εισοδημάτων αύξηση της φορολογίας καπνού αντιμετωπίστηκε από την βιομηχανία με στασιμότητα, αν όχι μείωση των τιμών σε δυσανάλογα με τη φορολογία επίπεδα, με σκοπό τη διατήρηση της διεισδυτικότητας του προϊόντος στην αγορά και της ανταγωνιστικότητάς του.
- 2) Η στασιμότητα αυτή των τιμών είχε ως συνέπεια την μείωση της αποφορολογημένης αξίας του προϊόντος και, δεδομένου του ορισμού τόσο της λιανικής όσο και της εργοστασιακής τιμής από τη βιομηχανία, την οποία επιβάλλει ο τελωνειακός κώδικας, χρηματοδοτήθηκε με περικοπή του κέρδους του λιανεμπορίου σε ποσοστό επί της λιανικής τιμής και σε χρηματική ποσότητα.

Επί της ρύθμισης

1. Η ρύθμιση εξακολουθεί να παραγνωρίζει τον κυρίαρχο και ρυθμιστικό ρόλο της καπνοβιομηχανίας στη διαμόρφωση του κέρδους του δικτύου (χονδρεμπόριο – λιανεμπόριο) και δεν επιλύει κανένα απολύτως πρόβλημα.

Βάσει τελωνειακού κώδικα, η βιομηχανία ορίζει τη λιανική τιμή και κατά συνέπεια είναι σε θέση να ορίζει την προμήθεια του δικτύου (χονδρεμπόριο – λιανεμπόριο). Πρόκειται για επιβολή όρων συναλλαγής με νομοθετικό προνόμιο, το οποίο δικαιολογείται από την ανάγκη προσδιορισμού της

φορολογητέας ύλης και τη διευκόλυνση συλλογής και απόδοσης του φόρου στο στάδιο της διάθεσης από την παραγωγή στο χονδρεμπόριο.

Σε αντίθεση με άλλες εμπορικές δραστηριότητες, το ποσοστό κέρδους της είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με τον όγκο των πωλήσεών της (60,4 % επί της αποφορολογημένης αξίας) σε σύγκριση με το εμπορικό δίκτυο που με μικρότερες πωλήσεις του διατίθεται το μικρότερο κέρδος.

Η διαρκής διόγκωση του φόρου κατανάλωσης παραγνωρίζει το κόστος της χονδρικής και λιανικής διάθεσης του προϊόντος.

Έχουμε προτείνει επανειλημμένα την νομοθετική κατοχύρωση ελάχιστης προμήθειας ποσοστού 50% επί της αποφορολογημένης αξίας εκάστου προϊόντος για το δίκτυο, κατανεμημένης σε ποσοστό 12% για το χονδρεμπόριο και 38% για το λιανεμπόριο.

Έτσι, θα προκύψει ελάχιστο κριτήριο για το κόστος δικτύου ώστε να υπολογιστούν ορθολογικά οι φορολογικοί συντελεστές της πολιτείας. Επιπλέον, θα τεθεί φραγμός στη δυνατότητα της βιομηχανίας να προσδιορίζει την τιμολογιακή της πολιτική σε βάρος του δικτύου. Τα ρυθμιστικά της προνόμια στην λιανική και εργοστασιακή τιμή επιβάλλον να αναλαμβάνει η ίδια το κόστος της τιμολογιακής της πολιτικής, έτσι ώστε η διαμόρφωση ανταγωνιστικής πλην όμως δυσανάλογης της φορολογίας λιανικής τιμής να μην επηρεάζει τη βιωσιμότητα και το ποσοστό κέρδους του δικτύου.

2. Η αποσύνδεση του παγίου στοιχείου του φόρου και του ελαχίστου φόρου από την μέση σταθμισμένη τιμή επιδιώκει να υποκαταστήσει τον απαγορευμένο από την κοινοτική νομοθεσία ορισμό ελάχιστης τιμής με κρατική πράξη. Για τον παραπάνω λόγο, αλλά και άλλους πολλούς, έρχεται σε αντίθεση με την κοινοτική νομοθεσία. Επιπλέον, ελέγχεται για την έξαρση του λαθρεμπορίου, διότι προκαλεί δυσανάλογη αύξηση τιμών σε σχέση με τη δυνατότητα του καταναλωτή, ενώ τροφοδοτεί το φαινόμενο της διαμόρφωσης λιανικών τιμών δυσανάλογων με τη φορολογία.

Προτείνεται η επανεξέταση της σύνδεσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης με την μέση σταθμισμένη τιμή στα όρια της κοινοτικής νομοθεσίας.

Με την ανελέητη ως τώρα φορο-επιδρομή στον καπνό που ακολούθησε η πολιτική ηγεσία από το 2010 μέχρι και το 2012, ο κλάδος και όλη η αγορά του καπνού ολισθαίνει διαρκώς.

Τα νέα δεδομένα στη φορολογία του καπνού είχαν πολλαπλές αρνητικές συνέπειες για όλους εμάς που πασχίζουμε να επιβιώσουμε στον κλάδο του καπνού:

- Ο νέος φόρος ήταν τόσο υψηλός ώστε ξεπέρασε ακόμα και την τιμή πώλησης (!) ενός πακέτου στριφτών. Αναπόφευκτα αυτό οδήγησε σε αυξήσεις των τιμών στα στριφτά που ξεπέρασαν ακόμα και το 1 ευρώ το πακέτο
- Επιβαρύνθηκαν έτσι και πάλι οι καταναλωτές αλλά και όλη η νόμιμη αλυσίδα στο εμπόριο του «στριφτού»
- Ήδη από το Δεκέμβριο αντιστράφηκε – για πρώτη φορά στα χρονικά – η πορεία της αγοράς του λεπτοκομμένου καπνού, η οποία ως τότε κυμαίνονταν στο +10.7% και ξαφνικά κατρακύλησε στο -7,9%. Οι πωλήσεις βέβαια δεν χάθηκαν, απλά διοχετεύθηκαν στην παράνομη αγορά και φούντωσαν την - κατά τα άλλα ανεξέλεγκτη και παράνομη - πώληση αφορολόγητου χύμα καπνού.

Και αν αναλογιστεί κανείς ότι το παράνομο εμπόριο τσιγάρων και - πλέον και - στριφτών έχει ταχύρρυθμη ανάπτυξη, τότε το κράτος, για να περιφρουρήσει τα έσοδα του από το φόρο του καπνού και το ΦΠΑ από τα χαρτάκια και τα φίλτρα, έχει έναν ακόμη βασικό λόγο να διατηρήσει την κατηγορία αυτή. Για ποιο λόγο λοιπόν την καταδικάζει με συνεχή υπερ-φορολόγηση;

Ζητούμε τη διασφάλιση ενός σταθερού φορολογικού καθεστώτος, με αμετάβλητους φορολογικούς συντελεστές και φορολογικές συνθήκες για τον

καπνό και τα τσιγάρα. Χωρίς ουδεμία τροποποίηση για τουλάχιστον 3 χρόνια. Θεωρούμε ότι μόνο έτσι θα επανέλθει η σταθερότητα, η ασφάλεια και η βιωσιμότητα στην -πολύπαθη- αγορά του καπνού στην χώρα μας.

3. Ο μέχρι σήμερα περιορισμός του μικτού κέρδους από την πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, αλλά και καρτών κινητής τηλεφωνίας σε ποσοστά 1-3% καθιστά, αν ληφθεί υπόψη το υψηλό κόστος προμήθειάς τους και διατήρησης αποθέματος από την επιχείρηση λιανικής σε συνδυασμό με το χαμηλό ρυθμό απόσβεσης, επαχθή τη φορολόγησή τους με τους ισχύοντες συντελεστές και τη συμμετοχή του κύκλου εργασιών τους στη διαδικασία αυτοπεραίωσης. Αν εφαρμοστούν αυτοί οι συντελεστές, η εξυπηρέτηση των φορολογικών υποχρεώσεων θα αποβεί σε βάρος της τροφοδοσίας του περιπτέρου.

Σημειώνεται ότι το 80% του κύκλου εργασιών του περιπτέρου αφορά σε καπνοβιομηχανικά προϊόντα, τύπο και κάρτες κινητής τηλεφωνίας. Με 1-3% συντελεστή μικτού κέρδους, μικτό κέρδος 1000 - 3.000 ΕΥΡΩ αντιστοιχεί σε ακαθάριστο κύκλο εργασιών 10.000 - 30.000 ΕΥΡΩ. Εάν αφαιρεθεί το κόστος λειτουργίας και η φορολογία, κατόπιν αυτοπεραίωσης, η δραστηριότητα δεν αποβαίνει βιώσιμη.

Προτείνεται η εξαίρεση του κύκλου εργασιών των παραπάνω τριών κατηγοριών προϊόντων (καπνοβιομηχανικά προϊόντα, τύπος και κάρτες κινητής τηλεφωνίας) από την διαδικασία αυτοπεραίωσης και η επεξεργασία ανάλογων της απόδοσής τους και του ρυθμού απόσβεσης της δαπάνης προμήθειάς τους φορολογικού συντελεστή.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

**Σωματείο Επαγγελματιών Περιπτερούχων
& Καπνοπωλών Μικρής Λιανικής Αττικής
Για το προσωρινό Δ.Σ.**

**Ο πληρεξούσιος δικηγόρος
Παπαγιάννης Ευάγγελος
Νικηταρά 3 ,Τηλ :210 6922247 ,6974 072268
e-mail : evaggelospapagiannis@gmail.com**